

Datum
2005-11-08

Dnr 10829-1593/2003

Konsekvensanalys

Revidering av avsnitt 3:21 i Boverkets byggregler
(1993:57).

Inledning

Boverkets byggregler (BBR) utgörs av föreskrifter och allmänna råd till plan- och bygglagen (PBL), lagen om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. (BVL) samt förordningen om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. (BVF).

Under 2004 inleddes en översyn av byggreglerna, där varje avsnitt successivt kommer att revideras. Ändringen av avsnitt 3:21 om bostadsutformning syftar till att införa den regeländring som föreslogs i rapporten "Bra bostadsutformning" som Boverket färdigställde i augusti 2003.

Förutom ändringen av 3:21 har en översyn av hela avsnitt 3 Utformning påbörjats under 2005.

Kontaktpersoner på Boverket

Projektledning

Projektledare	Peter Johansson
Projektsekreterare/tryck	Anthoinette Åberg
Information och kommunikation	Anna-Karin Boulliant

Avsnitt 3 Utformning

Avsnittsansvarig	Ingrid Hernsell
Avsnittsjurist	Lars Brask
Konsekvensanalys	Ingrid Hernsell

Boverkets byggregler 3:21 – förändring.

Under arbetet med rapporten "Bra bostadsutformning" 2003 övervägdes ett antal möjliga förändringar i dagens regelverk. Syftet var att underlätta produktionen av yteffektiva småbostäder. Boverket föreslog i rapporten ändring av en föreskrift, 3:21. Ändringsförslaget skickades ut på remiss i februari 2005. Remisstiden gick ut den 31 mars 2005.

En stor majoritet av remisslämnarna tillstyrkte förslaget. Trots det har Boverket valt att beakta några av de förslag till preciseringar som kommit in eftersom de leder till ökad verifierbarhet och förbättrad överensstämmelse med utformningsstandarden SS 91 42 21.

Några av remissvaren pekade på att BBR 3:21 och standarden SS 91 41 21 "Byggnadsutformning – Bostäder – inredningsmått" inte är samordnade. Det framgår t.ex. inte i ändringsförslaget att bostäder som är högst 55 m² skall vara avsedda för en person. Dessutom framkom synpunkter på att det i remissförslaget inte framgick tillräckligt tydligt att bostäder som är större än 55 m² ska vara utformade för minst 2 personer.

I rapporten "Bra bostadsutformning" föreslog Boverket även att SIS skulle överväga möjligheten att ändra och komplettera standarden SS 91 42 21 (4). En teknisk kommitté, TK 454, bildades 2003 och har arbetat fram ett nytt förslag som SIS skickade ut på remiss i februari 2005. Ändringarna i standarden är tänkta att komplettera de här nya ändringarna i BBR, 3:21.

Boverket arbetar nu dessutom med en översyn av hela avsnitt 3. Arbetet har påbörjats och kommer att intensifieras under hösten 2005.

3:21 Bostadsutformning

Tidigare lydelse:

Bostäder skall vara dimensionerade, disponerade, inredda och utrustade med hänsyn till sin långsiktiga användning och till det antal personer för vilka de är avsedda. (BFS 1995:17)

I bostäder avsedda för endast en person behöver antingen del av rum för sömn och vila eller del av rum för matlagning inte vara avskiljbar.

Ny lydelse:

Bostäder skall dimensioneras, disponeras, inredas och utrustas med hänsyn till sin långsiktiga användning.

Bostäder med en bostadsarea (BOA) större än 55 m² skall utformas med hänsyn till det antal personer för vilka de är avsedda. De skall dock alltid ha plats för parsäng i minst ett rum eller avskiljbar del av rum för sömn och vila.

Bostäder med en BOA om högst 55 m² skall utformas med hänsyn till sin storlek. I sådana bostäder behövs antingen del av rum för sömn och vila eller del av kök inte vara avskiljbar. De behöver inte heller utformas med plats för parsäng.

Observera att endast de delar av paragraf 3:21 som är berörda av ändringen beskrivs här. Övriga delar av paragrafen ändras endast redaktionellt och kommer dessutom att ses över i den stora översynen av avsnitt 3.

Motiv

Det går att åstadkomma enpersonsostäder där de tekniska egenskapskraven är tillgodosedda på endast 36–40 m² BOA. Förutom dessa mindre bostäder finns det också ett stort behov av större enpersonsostäder. Många enboende efterfrågar tvårumsostäder med ett separat sovrum och dessa bostäder bör kunna klassas som enpersonsostäder upp till en väl avvägd area. Eva Björklund har i sin studie (bilaga 2 i rapporten "Bra bostadsutformning") visat att under ideala förhållanden går att producera tvårumsostäder för en person på 50–51 m². I praktiken kan det dock komma att behövas ytterligare några kvadratmeter när bostaden ska planeras in i en byggnad och hänsyn måste tas till schaktutrymme m.m.

Med den nya ändringen blir det möjligt att producera bostäder upp till 55 m² BOA antingen med separat sovrum och med ett icke avskiljbart kök i samma utrymme som vardagsrummet eller med ett separat kök och med en icke avskiljbar del för sömn och vila i samma utrymme som vardagsrummet.

Att en person bor i ett enpersonshushåll behöver inte betyda att han/hon lever ensam hela tiden. Det kan t.ex. vara ett barn som periodvis bor hos ena föräldern eller en pojke- eller flickvän som sover över ibland. Man kan leva flera i en bostad där endast en person är folkbokförd. Med föreskriftsändringen blir det möjligt att projektera ett sovrum som kan rymma en så stor säng att två personer tillfälligt kan bo i bostaden utan att bostaden klassas som en tvåpersonsbostad.

Uttrycket bostäder för endast en person används idag i BBR utan att det definieras närmare. Det medför i extremfall att väldigt stora bostäder klassas som enpersonsostäder enbart därför att det endast finns ett enpersonsovrum i bostaden. En sådan bostad behöver inte heller innehålla ett avskiljbart kök. Genom ändringen förhindras utnyttjandet av möjligheten till avsteg via klassningen "enpersonsbostad" för bostäder som är så stora att de rimligen bör kunna rymma fler personer.

För att öka verifierbarheten i föreskriften preciseras även att bostäder större än 55 m² BOA ska innehålla minst ett rum eller avskiljbar del av rum med plats för parsäng.

Konsekvens

I bostäder på 55 m² BOA eller mindre räcker det med den nya lydelsen att antingen sovrum eller kök är avskiljbart. Utformas en sådan bostad med två rum behöver den med den ändrade lydelsen inte ha tillgängligt parsovrum. Dessa förändringar tillsammans med förändringarna i SS 91 42 21 bör kunna underlätta produktionen av yteffektiva småbostäder och därmed minska kostnaderna.

Å andra sidan förhindras möjligheten till avsteg via klassningen "enpersonsbostad" för bostäder som är så stora att de rimligen bör kunna rymma fler personer. Förändringen kan eventuellt komma att öka kostnaderna något.